

EFFEKTIVISERINGSFORSLAG

Forslagets titel: Øget forældrebetaling på fritidsinstitutioner

Kort resumé: Forældrebetalingen skal øges for fritidsinstitutionerne for de 6-9 årige i København, så den kommer på niveau med betalingen i sammenlignelige kommuner.

Fremstillende forvaltning: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Berørte forvaltninger:

☐	Økonomiforvaltningen	☐	Socialforvaltningen
☐	Kultur- og Fritidsforvaltningen	☐	Teknik- og Miljøforvaltningen
☒	Børne- og Ungdomsforvaltningen	☐	Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
☐	Sundheds- og Omsorgsforvaltningen		

1.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2020 p/l	Styringsområde	2020	2021	2022	2023
Varige ændringer					
Øget forældrebetaling for fritidsinstitutionspladser	Service	-21.200	-73.200	-73.200	-73.200
Samlet varig ændring		-21.200	-73.200	-73.200	-73.200

Note til alle tabeller: Alle *besparelser* er angivet med negativt (-) fortegn.

1.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Forældre i København med børn i fritidsinstitutioner betaler i dag 962 kr. pr. måned for en plads på en fritidsinstitution. Prisen kan dog være lavere grundet indkomstafhængigt fripladstilskud eller søskenderabat, der begge er fastlagt i lovgivningen. Det er væsentligt lavere end andre sammenlignelige kommuner. Eksempelvis var det gennemsnitlige niveau i 2018 for seks-by samarbejdskommunerne¹ 1633 kr. pr. måned (oplysninger for 2019 er ikke tilgængelige for nuværende).

Børne- og Ungdomsforvaltningen foreslår at øge forældrebetaling fra de nuværende 963 kr. om måneden (juli måned er betalingsfri) til 1400 kr. i 2020 og 1600 kr. i 2021. Ved at øge forældrebetalingen undgår Børne- og Ungdomsforvaltningen at skulle foretage besparelser på fritidsinstitutionerne, der ville betyde en lavere normering. Dermed kan kommunen bibeholde et kvalitetstilbud til børnene med et særskilt fritidspædagogisk rum for børn og medarbejdere.

Forslaget forudsætter, at den nuværende lovgivning ændres. Dette skyldes, at alle Københavns Kommunes fritidsinstitutioner i dag er underlagt dagtilbudslovens regler om forældrebetaling, hvor der er en grænse på 30% forældrebetaling. De fleste andre kommuner organiserer deres fritidsinstitutioner som SFO'er under folkeskoleloven, hvor der ikke er en grænse for forældrebetalingen.

Fritidsinstitutioner for 6-9 årige i København er i dag organiseret på tre forskellige måder – de er enten KKFO, fritidsinstitution i en klynge eller selvejende fritidsinstitution. I dag er der i alt 86 fritidsinstitutioner i København – heraf er de 19 KKFO'er, 22 selvejende fritidshjem, 28 kommunale fritidshjem i klynger og 17 special- KKFO'er.

¹ Seks-by kommunerne er (udover København) Aarhus, Odense, Aalborg, Esbjerg og Randers.

Den nuværende organisering betyder, at alle Københavns Kommunes fritidsinstitutioner i dag er underlagt dagtilbudslovens regler om forældrebetaling. Det skyldes, at fritidshjem (fritidsinstitutioner i klynge og selvejende fritidsinstitutioner) kun kan organiseres efter dagtilbudsloven.

I dagtilbudsloven er der en grænse for, hvor meget forældrebetaling en kommune må opkræve på et fritidshjem – den er i dag 30% af pladsprisen. Lovgivningens rammer betyder, at man som forælder i København betaler ca. 700 kr. mindre om måneden for en plads på en fritidsinstitution, end man i gennemsnit gør i de andre kommuner i seks-by samarbejdet. Dermed får København ca. 70 mio. kr. mindre i forældrebetaling.

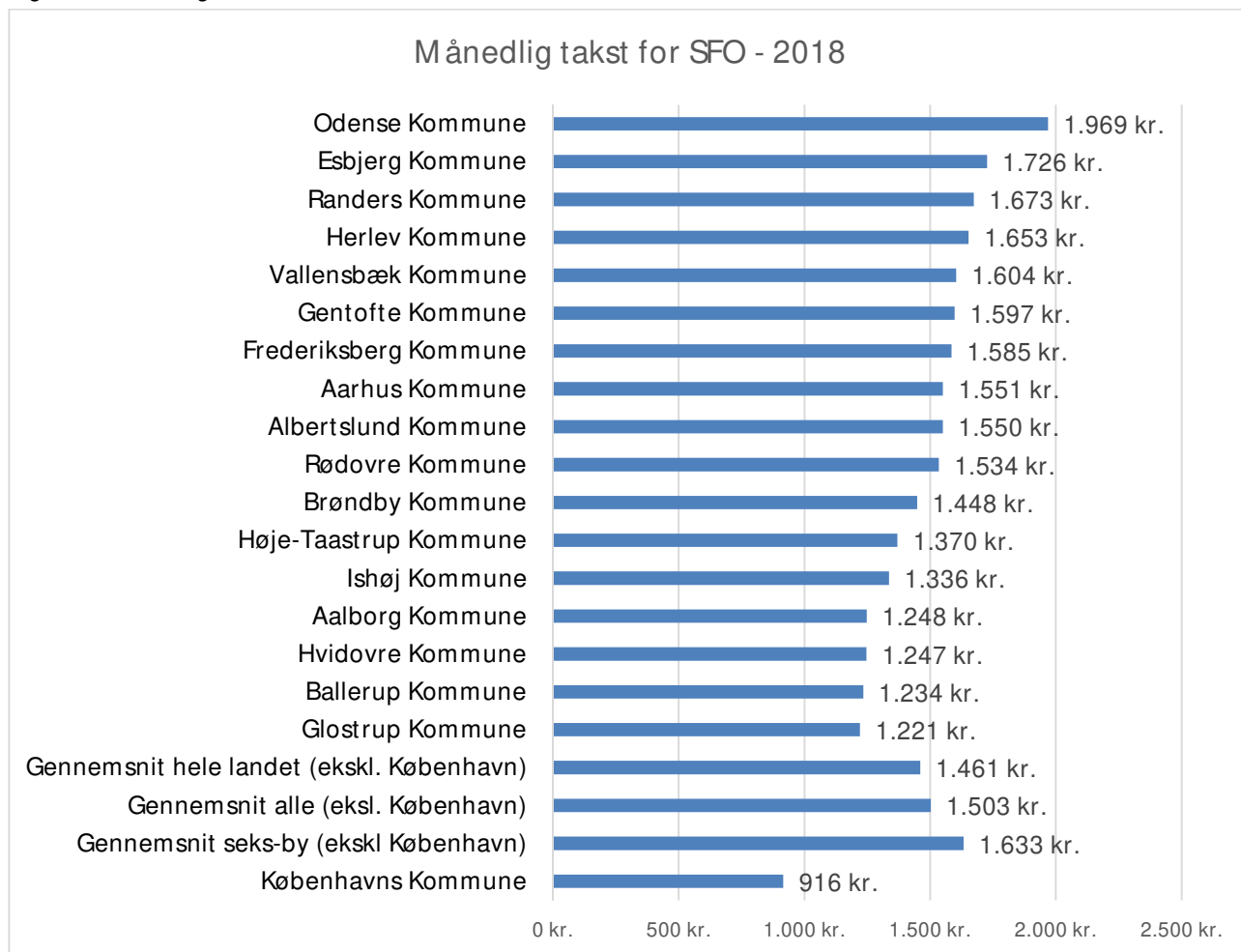
Forudsætningen for, at Københavns Kommune kan øge forældrebetaling, er, at dagtilbudsloven ændres, så fritidsinstitutioner under folkeskoleloven og dagtilbudsloven sidestilles ift. regler om forældrebetaling. Hvis lovgivningen ikke ændres er den eneste anden måde at øge forældrebetalingen gennem en omorganisering af kommunens fritidsinstitutioner, således at alle fritidsinstitutioner organiseres som KKFO'er og dermed underlægges folkeskolelovens regler om forældrebetaling.

1.3 FORSLAGETS INDHOLD

Forældre i København med børn i fritidsinstitutioner betaler i dag 962 kr. pr. måned for en plads på en fritidsinstitution. Prisen kan dog være lavere grundet indkomstafhængigt fripladstilskud eller søskenderabat, der begge er fastlagt i lovgivningen. Forslaget indebærer en stigning i forældrebetalingen, så den i 2020 vil være 1400 kr./md. og i 2021 og frem vil være 1600 kr./md.

Figur 1 viser udvalgte andre kommuners forældrebetaling pr. måned. Som det fremgår, ligger København væsentligt lavere end de andre kommuner (oplysninger for 2019 er ikke tilgængelige for nuværende).

Figur 1. Månedlig takst for SFO²

En stigning i forældrebetalingen er mulig, hvis den nuværende lovgivning om forældrebetaling ændres således at alle fritidsinstitutioner sidestilles, uagtet om de er organiseret efter dagtilbudsloven eller folkeskoleloven.

Hvis der ikke sker en lovændring er den eneste anden mulighed for at øge forældrebetalingen, at alle fritidsinstitutioner i København drives efter folkeskoleloven (og dermed omdannes til KKFO'er). Det vil i praksis betyde, at de fritidsinstitutioner, der i dag er organiseret i en klynge, for fremtiden skal være en del af den lokale skoles organisering. De selvejende fritidsinstitutioner skal ligeledes være en del af den lokale skoles organisering. Det betyder, at de ikke længere kan være selvejende, men skal overgå til at være kommunale institutioner. De driftsoverenskomster, der er indgået med de selvejende institutioner, vil derfor skulle opsiges. Herefter vil de selvejende institutioner, efter en opsigelsesperiode på 9 måneder, kunne overgå til at blive KKFO'er. For de fritidsinstitutioner, der i dag er organiseret som KKFO'er, vil forslaget ikke betyde ændringer i organiseringen.

² Seks kommuner har lavere forældrebetaling på fritidsinstitutioner end København – det gælder Rødovre, Fredensborg, Slagelse, Tønder, Ringkøbing-Skjern og Vordingborg Kommuner. For fire af kommunerne har de dog differentieret takst for fritidshjem og SFO, hvor deres SFO-takst er højere end Københavns.

1.4 ØKONOMI

Forudsætningen for økonomien i forslaget er som nævnt en lovændring. Dette åbner for den forøgelse af forældrebetalingen, der udgør effektiviseringen.

Tabel 2 viser et beregnet potentiale ved en stigning i forældrebetalingen. Tabellen viser intervaller for forældrebetaling og det økonomiske potentiale ved de enkelte niveauer.

Som det fremgår af tabel 2, vil en forøgelse af forældrebetalingen til 1600 kr./md. i 2021 give en merindtægt på 73,2 mio. kr. Forældrebetalingen foreslås øget fra de nuværende 963 kr. om måneden til 1400 kr. i 2020 og 1600 kr. i 2021.

Det er forudsat i beregningen, at stigningen i forældrebetalingen kan træde i kraft d. 1. august 2020. Der er en tre måneders varslingsperiode til forældrene for stigningen i betalingen.

Beregningen af potentialet for merindtægt er bygget op på følgende måde:

*Ny takst pr. måned - gammel takst pr. måned * 11 (måneder) * estimerede udmeldte pladser.*

Herefter fratrækkes ekstra udgifter til friplads, social friplads og søskenderabat. Det skyldes, at disse udgifter øges relativt, når forældrebetalingen sættes op. Potentialet for forældrebetaling på KKFO-special er beregnet for sig, idet andelen af fripladstilskud er væsentligt højere på disse pladser.

Tabel 2. Beregning af potentiale ved øget forældrebetaling.

Takst pr. måned	962 kr.	1300 kr.	1400 kr.	1500 kr.	1600 kr.
Årligt potentiale for merindtægt	0	66.076	85.625	105.175	124.724
Øget udgift til friplads		-16.360	-21.201	-26.041	-30.882
Øget udgift til social friplads		-231	-300	-368	-437
Øget udgift til søskenderabat		-12.151	-15.747	-19.342	-22.937
KKFO-special (ekskl. friplads mv.)		2.254	2.427	2.601	2.774
Årligt potentiale for merindtægt		39.587	50.806	62.024	73.243

I tabel 3 er angivet de varige ændringer i service ved forslaget.

Tabel 3. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2020 p/ l					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Øget forældrebetaling for fritidsinstitutionspladser		-21.200	-73.200	-73.200	-73.200	-73.200
Varige ændringer totalt, service		-21.200	-73.200	-73.200	-73.200	-73.200

1.5 EFFEKTIVISERING PÅ ADMINISTRATION

Der er ingen effektivisering på administrative funktion som resultat af dette forslag.

1.6 FORDELING PÅ UDVALG

Effektiviseringen vedrører alene Børne- og Ungdomsforvaltningen.

1.7 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

I forbindelse med forøgelsen af forældrebetalingen vil Børne- og Ungdomsforvaltningen igangsætte en kommunikationsindsats til alle forældre, der skal forklare baggrunden for beslutningen om at øge forældrebetalingen, herunder at der ikke ændres på søskenderabat eller grænserne for fripladstilskud.

1.8 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Børne- og Ungdomsforvaltningens implementeringsgrupper³ er blevet inddraget ift. forslagets indhold og effekt for institutioner og skoler. Implementeringsgrupperne har været positive overfor en stigning i forældrebetalingen.

Der har ligeledes være afholdt dialogmøder med de relevante faglige organisationer i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget.

Den tværgående analyseenhed har i samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen udarbejdet en analyse af dækningsgraden ved forskellige niveauer af forældrebetaling samt risikoen for en social slagside ved indførelse af højere forældrebetaling. Analysen bygger på statistiske oplysninger om forældrebetaling og dækningsgrader for alle landets kommuner.

Analysen viser, at der, når man kigger på tværs af landets kommuner, er en sammenhæng mellem pris og dækningsgrad, men den er ikke entydig. Eksempelvis er der større kommuner, der er sammenlignelige med København, der har en væsentlig højere forældrebetaling end København, men en dækningsgrad på samme niveau eller i enkelte tilfælde højere. Det må derfor siges at være forbundet med nogen usikkerhed, hvorvidt en højere forældrebetaling kan medføre et fald i dækningsgraden. En eventuel social slagside ved højere forældrebetaling undgås i udstrakt grad ved hjælp af det indkomstafhængige fripladstilskud. Det vil sige, at de udsatte børn i kommunen, der har en plads på en fritidsinstitution i udstrakt grad er dækket af hel eller delvis friplads.

1.9 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget forventes ikke at have en effekt på medarbejdertilfredshed. Brugertilfredsheden kan blive påvirket negativt hos forældrene på grund af den øgede betaling.

³ Der er en implementeringsgruppe i hvert af Børne- og Ungdomsforvaltningens områder. Implementeringsgrupperne udgøres af udvalgte ledere fra skoler, daginstitutioner og fritidsinstitutioner. Der afholdes månedlige møder med grupperne, hvor de bliver inddraget i implementeringen af nye tiltag i forvaltningen.

1.10 OPFØLGNING

I forbindelse med implementeringen af forslaget vil Børne- og Ungdomsforvaltningen være overordnet ansvarlig for opfølgningen. Nedenstående succeskriterier vil være centrale i implementeringen af forslaget.

	Hvordan måles succeskriteriet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Effektivisering gennem øget forældrebetaling	Succeskriteriet vurderes opfyldt, når en forøgelse af forældrebetalingen træder i kraft – og effektiviseringen dermed kan regnes med i BUF's effektiviseringsmåltal.	Børne- og Ungdomsforvaltningen.	Med udgangen af 2020.

1.11 RISIKOVURDERING

Børne- og Ungdomsforvaltningen vurderer, at der er en risiko for, at der vil være forældre, der fravælger at sætte deres børn i KKFO som resultat af den øgede forældrebetaling. Børne- og Ungdomsforvaltningen vil løbende monitorere udviklingen på området.

Der er desuden en risiko for, at der ikke kommer en lovændring. Hvis dette bliver tilfældet, er der som tidligere nævnt alene mulighed for en øget forældrebetaling, hvis fritidsinstitutionerne omlægges til KKFO'er og organiseres efter folkeskoleloven. Det er Børne- og Ungdomsforvaltningens vurdering, at denne omlægning vil være forbundet med et stort implementeringsarbejde. Ligeledes kan der opstå utilfredshed blandt forældre, medarbejdere og faglige organisationer i de selvejende institutioner og kommunale institutioner i klynger. Københavns Kommune har imidlertid positive erfaringer med, at kommunens KKFO-tilbud er velfungerende ift. både tilfredshed hos forældre og trivsel hos medarbejdere og børn.